

ข่าวพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก

ประจำเดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๓

เตือนให้เฝ้าระวังโรคใบไหม้ข้าว

โรคไหม้ (Rice Blast Disease)

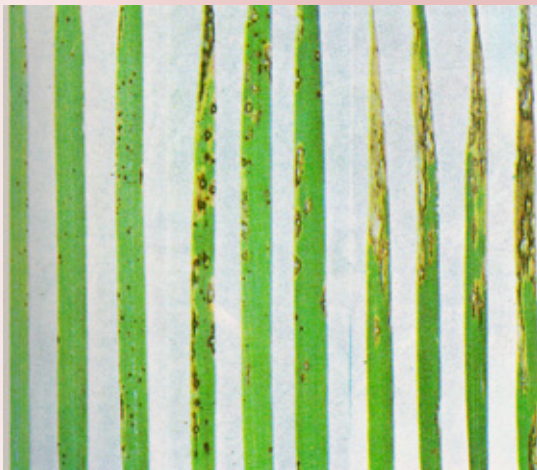
โรคไหม้ เกิดในทุกภาคของประเทศไทย เชื้อสาเหตุ ได้แก่ เชื้อรา (*Pyricularia oryzae*) ซึ่งเมื่อดีสืบพันธุ์ (conidia) ของเชื้อรานี้ แพร่กระจายไปได้โดยปลิว ไปกับลม ฉะนั้น โรคไหม้จึงแพร่กระจายไปโดยลม เมื่อเมื่อดีสืบพันธุ์ของเชื้อราตกลงบนส่วนต่างๆ ของต้นข้าวที่มีความชื้นสูง มันก็จะงอกเป็นเส้นใยเข้าทำลาย ต้นข้าว ปกติโรคนี้จะทำให้ใบของต้นกล้าเกิดเป็นแผล รูปกลมหรือคล้ายรูปตาของคน เป็นสีเทา และบางครั้ง จะมีขอบของแผลเป็นสีน้ำตาลด้วย เมื่อใบข้าวถูกเชื้อโรค เข้าทำลายอย่างรุนแรง แต่ละใบก็จะมีแผลโรคเป็นจำนวน มาก แล้วทำให้ใบข้าวแห้งตาย ถ้าใบข้าวจำนวนมาก แห้งตายไป เพราะโรค ในที่สุดก็จะทำให้ต้นกล้าแห้งตายไปด้วย นอกจากนี้ เชื้อรายังสามารถทำให้คอรวงข้าวเน่าเป็นสีน้ำตาลแก่ ทำให้ เมล็ดลีบ ดังนั้น เชื้อรานี้สามารถทำให้ต้นข้าวเป็นโรคตั้งแต่ระยะ ต้นกล้าจนถึงออกรวง สำหรับประเทศไทย โรคนี้ รุนแรงมากในฤดูฝน ในระยะที่ต้นข้าวเป็นต้นกล้าและ กำลังออกรวง ความรุนแรงของโรคจะมีมากยิ่งขึ้น ถ้าชาวนาปลูกข้าวด้วยพันธุ์ ที่ไม่มีความต้านทานโรค และใส่ปุ๋ยไนโตรเจนในอัตราสูงลงในดินนา

ลักษณะอาการ

ระยะกล้า ใบมีแผล จุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา มีสีเทาอยู่ตรงกลางแผล ความกว้างของแผลประมาณ ๒-๕ มิลลิเมตร และความยาวประมาณ ๑๐-๑๕ มิลลิเมตร แผลสามารถขยายลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ ถ้าโรครุนแรงกล้า ข้าวจะแห้งพุ่มตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้

ระยะแตกกอ อาการพบได้ที่ใบ ข้อต่อของใบ และข้อต่อของลำต้น ขนาดแผลจะใหญ่กว่าที่พบในระยะกล้า แผล ลุกลามติดต่อกันได้ที่บริเวณข้อต่อ ใบจะมีลักษณะแผลคล้ายสีน้ำตาลดำ และมักหลุดจากกาบใบเสมอ

ระยะออกรวง (โรคเน่าคอรวง) ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เมื่อถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมล็ดจะลีบหมด แต่ถ้าเป็นโรค ตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว จะปรากฏรอยแผลคล้ายสีน้ำตาลที่บริเวณคอรวง ทำให้เปราะหักง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหายมาก

เตือนให้เฝ้าระวังโรคใบไหม้ข้าว (ต่อ)

การแพร่ระบาด

พบโรคใบแปลงที่ต้นข้าวหนาแน่น ทำให้ยับยั้ง ถ้าใส่ปุ๋ยสูงและมีสภาพแห้งในตอนกลางวันและชื้นจัดในตอนกลางคืน น้ำค้างยาวนานถึงตอนสายราว ๙ โมง ถ้าอากาศค่อนข้างเย็น อุณหภูมิประมาณ ๒๒ - ๒๕ องศาเซลเซียส ลมแรง จะช่วยให้โรคแพร่กระจายได้ดี

วิธีการป้องกัน

๑) ใช้พันธุ์ต้านทานโรค

ภาคกลาง เช่น สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๒ สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๙๐ ชัยนาท ๑ ปราจีนบุรี ๑

พลาญงาม คลองหลวง ๑ พิษณุโลก ๑

ภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น สุรินทร์ ๑ เหนียวอุบล ๒ เหนียวแพร่ สันป่าตอง ๑ หางยี่ ๗๑

กุเมืองหลวง ขาวโปรงไคร้ น้ำรู่

ภาคใต้ เช่น ดอกพะยอม

ข้อควรระวัง : ข้าวพันธุ์สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๖๐ และชัยนาท ๑ ที่ปลูกในภาคเหนือตอนล่าง พบว่า แสดงอาการรุนแรงในบางพื้นที่ และบางปี โดยเฉพาะเมื่อสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวย เช่น ฝนพริ้ว หรือหมอก น้ำค้างจัด อากาศเย็น ใส่ปุ๋ยมากเกินไปจนความจำเป็น หรือเป็นดินหลังน้ำท่วม

๒) หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม คือ ๑๕ - ๒๐ กิโลกรัม/ไร่ ควรแบ่งแปลงให้มีการระบายถ่ายเทอากาศดี และไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป ถ้าสูงถึง ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ โรคไหม้จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว

๓) คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซูกาไมซิน ไตรไซโคลาโซล คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ ตามอัตราที่ระบุ ในแหล่งที่เคยมีโรคระบาดและพบแผลโรคไหม้ทั่วไป ๕ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบ ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซูกาไมซิน อีดีเฟนฟอส ไตรไซโคลาโซล ไอโซโพรโทไอเลน คาร์เบนดาซิม ตามอัตราที่ระบุ

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดหรือสำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้าน

นายพนพล สีส่อน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ/ ข้าว

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว
สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร
สมาคมกีฏและสัตววิทยาแห่งประเทศไทย